

Forskrift om endring i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 27.01.2022 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 19, § 19a og § 43, jf. delegeringsvedtak 12. mars 2009 nr. 297.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 16b (direktiv 2014/45/EU)

I

I forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy vedtas følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. Periodisk kontroll og kontrollorgan

Med periodisk kontroll av kjøretøy forstås i denne forskriften kontroll av kjøretøy som nevnt i § 4 første ledd, gjennomført etter reglene i kapittel 5. En periodisk kontroll og godkjenning skal skje innenfor kontrollfristene som følger av § 5. Reglene for periodisk kontroll gjelder også for etterkontroll med mindre annet følger av denne forskriften.

Et kontrollorgan er etter denne forskriften en virksomhet som oppfyller vilkårene i kapittel 3 og 4, og som er godkjent av Statens vegvesen. Det er bare godkjente kontrollorgan som kan utføre periodisk kontroll av kjøretøy.

§ 3 nytt andre ledd skal lyde:

Eier av kjøretøy som nevnt i § 4, plikter å melde fra til Statens vegvesen dersom kjøretøyet ikke har fått en frist for godkjent periodisk kontroll, jf. § 5.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Kjøretøy som er underlagt periodisk kontroll

Kravet om periodisk kontroll gjelder for:

- a) personbiler med tillatt totalvekt over 7 500 kg (bil gruppe M1), busser (bil gruppe M2 og M3) og lastebiler (bil gruppe N2 og N3),*
- b) tilhengere, herunder semitrailere, med tillatt totalvekt over 3 500 kg,*
- c) drosjer, selskapsvogner, ambulanser, herunder leilighetsambulanser, uansett totalvekt,*
- d) personbiler med tillatt totalvekt ikke over 7 500 kg (bil gruppe M1) og varebiler (bil gruppe N1),*
- e) traktor førstegangsregistrert fra og med 1. juli 2005 med tillatt totalvekt over 3500 kg, som er konstruert for en hastighet over 40 km/t eller*
- f) motorredskap registrert som mobilkran*

Kravet til periodisk kontroll gjelder likevel ikke hvis kjøretøyet er:

- a) produsert eller registrert før 1. januar 1960,*
- b) registrert for bruk utenfor offentlig veg eller som lisensiert rally bil (kjennemerke med sort bunn),*
- c) tatt ut av bruk (avregistrert),*
- d) registrert på forsvaret (kjennemerke med gul bunn),*
- e) omfattet av forskrift 28. mars 1967 nr. 9350 om bruk av utenlandsk motorvogn i riket og om særskilt registrering av motorvogn for midlertidig bruk eller*
- f) registrert som tilhenger for traktor*

Traktor som regulert i § 4 første ledd bokstav e) som brukes til egenertransport i primærnæring, kan etter egenerklæring fra eier unntas fra kravet om periodisk kontroll. Unntak gis av Statens vegvesen. Brukes traktoren til annet enn egenertransport i primærnæring eller til brøyting, snørydding, vedlikeholdsarbeid eller lignende formål på offentlig veg, kan det ikke gjøres unntak fra kravet om periodisk kontroll.

§ 5 skal lyde:

§ 5. Tidspunkt for periodisk kontroll

Kjøretøy som nevnt i § 4 første ledd bokstav a, b, c og f skal kontrolleres og godkjennes senest 12 måneder etter førstegangsregistrering, og deretter senest 1 år etter siste periodiske kontroll.

Kjøretøy som nevnt i § 4 første ledd bokstav d og e skal kontrolleres og godkjennes senest 4 år etter førstegangsregistrering, og deretter senest 2 år etter siste periodiske kontroll.

Bevaringsverdige kjøretøy, jf. kjøretøyforskriften § 1-9, som nevnt i § 4 første ledd bokstav a, b, eller d, som er kontrollert og godkjent når kjøretøyet er 30 år eller eldre (regnet fra 1. januar i fabrikkårsåret), skal kontrolleres og godkjennes senest 5 år etter siste periodiske kontroll frem til det er 50 år. Kjøretøy som kontrolleres og godkjennes når det er 50 år eller eldre (regnet fra 1. januar i fabrikkårsåret) gis deretter fritak for kontroll.

For kjøretøy som importeres og registreres i Norge, skal kjøretøyet anses kontrollert og godkjent som om den periodiske kontrollen er gjennomført av godkjent kontrollorgan i Norge, når det fremlegges en godkjent kontrollattest av kjøretøyet fra annen EØS-stat. Dersom et kjøretøy ikke kan fremlegge en godkjent kontrollattest fra annen EØS-stat ved import og registrering i Norge, skal kjøretøyet kontrolleres og godkjennes senest 12 måneder etter registreringen i Norge. Deretter skal det kontrolleres og godkjennes etter gjeldende krav stilt i denne bestemmelsen.

For kjøretøy som fremvises ved periodisk kontroll mindre enn 2 måneder før kontrollfristen, beregnes fristen for neste kontroll etter den opprinnelige fristen.

Kjøretøy som har vært avregistrert og som ordinært skulle ha vært kontrollert og godkjent i den tiden det var avregistrert, skal kontrolleres og godkjennes før påregistrering.

Traktor som er unntatt periodisk kontroll gjennom egenerklæring, jf. § 4 tredje ledd, og som ordinært skulle ha vært kontrollert og godkjent i den tiden den var unntatt fra periodisk kontroll, skal kontrolleres og godkjennes før unntaket kan opphøre.

Kjøretøy registrert til bruk utenfor offentlig veg (kjennemerke med lysgule tegn på sort bunn) eller som lisensiert rallybil (kjennemerke med hvite tegn på sort bunn), eller på forsvaret (kjennemerke med sorte tegn på gul bunn) og som skal omregistreres til ordinær bruk på offentlig veg, skal kontrolleres og godkjennes før omregistrering.

For omregistrering som fører til at kjøretøyet ikke lenger er omfattet av krav til periodisk kontroll, kreves det ikke periodisk kontroll før omregistrering, jf. § 4 annet ledd.

Med periodisk kontroll i første til og med femte ledd menes ikke etterkontroll.

Overskriften til kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3 – Kontrollorgan, kontrollør og teknisk leder

§ 7 første ledd bokstav a skal lyde:

a) Kontrollorgan 01: Kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 3 500 kg, med unntak av traktor. (...)

§ 7 første ledd bokstav e skal lyde:

e) Kontrollorgan 05: Kontrollorgan for periodisk kontroll av traktor

Ny § 7a skal lyde:

§ 7a. Mobile periodiske kontroller

Kontrollorgan godkjent etter denne forskrift, kan etter skriftlig søknad til Statens vegvesen gis tillatelse til å utføre mobile periodiske kontroller. Mobile kontroller kan bare utføres ved bruk av kontrollorganets eget utstyr, som oppfyller kravene stilt i § 8 i denne forskriften, og dersom kontrollorganet har nødvendige tillatelser.

§ 8 andre ledd bokstav b første setning skal lyde:

b) Kjørebaneløfter eller arbeidsgrav, begge med traversjekk.

§ 8 andre ledd bokstav l skal lyde:

l) Kontrollorgan godkjent for å kontrollere kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500 kg skal ha slitasjetester med bevegelse på langs og på tvers på minst 95 mm og bevegelseshastighet på 5–15 cm/s.

§ 8 andre ledd ny bokstav n skal lyde:

n) Kontrollorgan godkjent for å kontrollere traktor skal ha manometer og tilkobling for å kontrollere hydraulisk uttak for tilkobling av tilhenger.

§ 8 andre ledd ny bokstav o skal lyde:

o) Kontrollorgan som kontrollerer kjøretøy med hydrauliske bremses skal ha utstyr for måling av kokepunkt på bremsevæske. Måleområde 120 °C til 210 °C, måleusikkerhet maksimalt 15 °C.

§ 8 andre ledd ny bokstav p skal lyde:

p) Kontrollorgan som kontrollerer tilhengere med påløpsbremseanlegg skal ha utstyr til funksjonskontroll av tilhengers påløpsbremseanlegg.

§ 8 tredje ledd skal lyde:

Kontrollorgan som kun kontrollerer traktorer gis fritak for utstyr i henhold til a, b, d, g, i, l og m. Fritak fra a betinger utstyr og område for å utføre retardasjonsmåling og praktisk kontroll av bremsevirkning. Fritak fra b betinger annet egnet løfteutstyr.

§ 10 skal lyde:

§ 10. Teknisk leder og stedfortreder

Kontrollorgan skal ha en teknisk leder med stedfortreder som er godkjent av Statens vegvesen. Statens vegvesen kan ved godkjenning av kontrollorgan gjøre unntak fra kravet til stedfortreder når kravet vil virke urimelig av hensyn til virksomhetens størrelse.

Teknisk leder er ansvarlig for virksomheten og skal være heltidsbeskjeftiget. Teknisk leder skal delta aktivt i arbeidet ved å veilede kontrollørene og påse at kontrollene utføres i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift. Teknisk leder er ansvarlig for at kontrollvirksomheten drives i samsvar med denne forskriften, skal samordne kontrollvirksomheten og er kontrollorganets kontaktperson i forhold til Statens vegvesen.

I teknisk leders fravær påhviler dennes plikter og ansvar stedfortreder. Stedfortreder må ha godkjenning som teknisk leder, jf. § 11.

Statens vegvesen registrerer opplysninger, herunder personopplysninger, om tekniske ledere og stedfortredere i Statens vegvesens elektroniske register i forbindelse med søknader, godkjenninger, tilsyn og reaksjoner.

§ 11 skal lyde:

§ 11. Krav til teknisk leder

Teknisk leder ved kontrollorgan skal ha fagbrev og relevant praksis som nærmere fastsatt. Praksis skal være opparbeidet som kontrollør hos Statens vegvesen, ved godkjent kontrollorgan eller som mekaniker ved godkjent kjøretøyverksted. I tillegg skal teknisk leder være godkjent som kontrollør, jf. § 12.

Teknisk leder ved kontrollorgan skal oppfylle følgende krav:

- a) *Kontrollorgan 01: Ved periodisk kontroll av kjøretøy med totalvekt 3 500 kg eller mindre: Fagbrev som «bilmekaniker av tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker av lette kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 8 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.*
- b) *Kontrollorgan 02: Ved periodisk kontroll av kjøretøy med totalvekt fra 3 501 kg til 7 500 kg: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 8 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.*
- c) *Kontrollorgan 03: Ved periodisk kontroll av kjøretøy med totalvekt over 7 500 kg: Fagbrev som «bilmekaniker av tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 8 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.*
- d) *Kontrollorgan 04: Ved periodisk kontroll av alle kjøretøy: Fagbrev som «bilmekaniker av tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 8 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.*
- e) *Kontrollorgan 05: Ved periodisk kontroll av traktor som er konstruert for en hastighet over 40 km/t: Fagbrev som «landbruksmaskinmekaniker», «anleggsmaskinmekaniker» eller «bilmekaniker av tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 8 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.*

Krav til teknisk leder anses videre oppfylt på bakgrunn av annen relevant utdanning eller praksis dersom Statens vegvesen finner denne likeverdig med forannevnte.

Krav til teknisk leder kan også anses oppfylt på bakgrunn av tilsvarende yrkeskvalifikasjoner ervervet i annen EØS-stat eller Sveits, jf. yrkeskvalifikasjonsloven og forskrift 22. desember 2017 nr. 2384 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner.

§ 12 første ledd bokstav c skal lyde:

- c) *godtgjøre med ordinær politiattest at vandelen er slik at vedkommende anses skikket som kontrollør. Om kontrolløren anses skikket beror på en skjønnsmessig vurdering av om godkjenning ivaretar tilliten til kontrollordningen. Straff for uriktig forklaring til offentlig myndighet, dokumentfalsk, vinningslovbrudd, eller økonomisk kriminalitet vil særlig kunne medføre at kontrolløren ikke anses skikket.*

§ 12 fjerde ledd skal lyde:

En godkjenning som kontrollør utløper 5 år etter dato for gjennomført opplæring.

§ 12a nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Ved samtidig godkjenning som verksted, jf. forskrift 2020-10-28 nr. 2170 om arbeid på kjøretøy, og kontrollorgan etter denne forskrift, betales ett gebyr. Det samme gjelder ved samtidig godkjenning av kontrollør og teknisk leder for kontrollorgan og verksted.

Gebyrenes størrelse vil bli indeksregulert årlig.

§ 13 skal lyde:

§ 13. Plikt til å opprette kvalitetsstyringssystem

Den som er gitt godkjenning som kontrollorgan skal etablere og ajourholde et kvalitetsstyringssystem for kontrollorganets aktiviteter slik dette er regulert i denne forskrift og nærmere avgrenset i Statens vegvesens vedtak om godkjenning. Systemet skal utarbeides og ajourholdes i samarbeid med teknisk leder og personale.

Formålet med kvalitetsstyringssystemet er å sikre riktig kvalitet på kontrollgjennomføring og – rapportering, at kontrollene oppfyller kravene i denne forskrift og gjennom kontinuerlig forbedring bidrar til riktig kontrollkvalitet.

Kvalitetsstyringssystemet skal inneholde nødvendige beskrivelser, prosedyrebeskrivelser og krav til registreringer for å sikre formålet. Med prosedyrebeskrivelse menes et dokument som angir fremgangsmåten for å utføre en aktivitet eller arbeidsprosess. Med registreringer menes et dokument som beviser oppnådd resultat eller gjennomførte aktiviteter.

Teknisk leder plikter å føre tilsyn med at kontrollene organiseres og gjennomføres slik dette er fastsatt i kvalitetssystemet.

§ 14 skal lyde:

§14. Utforming og innhold av kvalitetsstyringssystemet

Kvalitetsstyringssystemet skal minimum inneholde følgende:

- a) Beskrivelse av hvordan kontrollarbeidet er organisert; hvilke roller som inngår, hvilke oppgaver (arbeidsinstruks) som er knyttet til de ulike rollene og hvem som til enhver tid innehar de ulike rollene.*
- b) Beskrivelse av hvilke krav til kompetanse som gjelder ved tilsetting i de ulike rollene, virksomhetens plan for vedlikehold av kompetanse samt registreringer av de ansattes faktiske kompetanse.*
- c) Prosedyrebeskrivelse for gjennomføring og rapportering av kontroller.*
- d) Prosedyrebeskrivelse for og registreringer av kontroll med kvaliteten på utførte kontroller og kontrollrapportering.*
- e) Prosedyrebeskrivelse for og registreringer av periodisk kalibrering og systematisk vedlikehold av godkjenningspliktig utstyr, herunder registreringer av nødvendige sertifikater og godkjenningsattester for teknisk utstyr.*
- f) Prosedyrebeskrivelse for sikring av habiliteten i kontrollgjennomføringen.*
- g) Prosedyrebeskrivelse for og registreringer av avvikshåndtering*

§ 15 skal lyde:

§ 15. Dokumentasjon

Den som er gitt godkjenning som kontrollorgan har ansvar for at kvalitetsstyringssystemet er skriftlig dokumentert, ajourholdt og tilgjengelig for ansatte og for tilsynsmyndigheten.

§ 16 skal lyde:

§ 16. Plikter som kontrollvirksomheten medfører

Kontrollorganet plikter å gi kjøretøyeier den veiledning som er nødvendig for at vedkommende kan ivareta sine rettigheter og plikter etter forskriften.

Dersom det ved kontrollen oppdages feil ved kjøretøyets identitet (understellsnummer eller kjennemerke), eller at kjøretøyet er endret slik at det må fremstilles hos godkjenningsmyndigheten, skal kontrollorganet gjøre eieren oppmerksom på dette ved anmerkning på kontrollseddelen.

Ved endring av forhold som kan ha betydning for godkjenningen, herunder opphør, flytting, endring av organisasjonsnummer, bytte av teknisk leder eller kompetent stedfortreder, utstyr, skal det straks gis skriftlig melding til Statens vegvesen.

§ 17 tredje ledd skal lyde:

Kjøretøy som har fått ilagt mangelmerknader som gjør at kjøretøyet ikke kan godkjennes, fremstilles for etterkontroll etter første ledd, jf. § 22 annet ledd.

§ 25 skal lyde:

§25. Administrative bestemmelser

Statens vegvesen fører eget databasert register over godkjente kontrollorgan, kontrollører, tekniske ledere og stedfortredere.

§ 26 skal lyde slik:

(opphevet)

§ 27 skal lyde slik:

(opphevet)

§ 28 skal lyde slik:

28. Saksbehandlingsregler

Enkeltvedtak fattet av Statens vegvesen etter denne forskrift kan påklages til Vegdirektoratet.

Enkeltvedtak fattet av Vegdirektoratet som underinstans kan påklages til Samferdselsdepartementet.

Tjenesteloven § 11 andre ledd om at tillatelse anses gitt når saksbehandlingsfristen er utløpt, gjelder ikke for godkjenning av kontrollorgan etter § 8, teknisk leder og stedfortreder etter § 10 og 11, kontrollør etter § 12 eller søknad om å utføre mobile periodiske kontroller etter § 7a.

§ 29 skal lyde:

§29. Unntak

Vegdirektoratet kan gjøre unntak fra denne forskriften.

Statens vegvesen kan, ved enkeltvedtak, gjøre unntak fra forskriften § 5 første til og med fjerde ledd, § 7a, § 8, § 10, § 11, § 12 og § 22 andre ledd dersom det foreligger særlig tungtveiende grunner.

§ 31 skal lyde:

§ 31. Overgangsregler

Kontrollorgan godkjent etter forskrift 15. desember 1997 nr. 1489 om krav til kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy, forskrift 18. juni 2004 nr. 959 om krav til kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy og godkjenning av kjøretøyverksteder og forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy, skal fra 1. oktober 2018 oppfylle kravene i denne forskrift. Det samme gjelder teknisk leder og kontrollør.

Teknisk leder og kontrollør tilsatt før 1. oktober 2018, som har utført kontroller før denne datoen, men som ikke har gjennomført tilpasset opplæring, jf. fjerde ledd, kan fortsette som teknisk leder og kontrollør uten personlig godkjenning frem til 1. april 2022.

Kravet om fagbrev for kontrollør, jf. § 12 første ledd bokstav a, gjelder ikke for de som er tilsatt i kontrollorgan før 1. oktober 2018 og som har utført kontroller før denne dato.

Teknisk leder og kontrollør tilsatt i kontrollorgan før 1. oktober 2018, som har utført periodiske kontroller før denne dato, kan i stedet for grunnopplæring, jf. § 12 første ledd b, gjennomføre en tilpasset grunnopplæring etter nærmere retningslinjer gitt av Vegdirektoratet. Opplæringen må være tilpasset kjøretøykategorien det søkes godkjenning for. Opplæringen må være gjennomført før teknisk leder og kontrollør kan gis personlig godkjenning. Tilpasset opplæring må være gjennomført senest innen 1. oktober 2022.

Kravet om vandel for kontrollører, jf. § 12 første ledd bokstav c, gjelder også for personer som er tilsatt i kontrollorgan og har utført periodiske kontroller før 1. oktober 2018. Disse må legge frem ordinær politiattest, jf. vegtrafikkloven § 19a, senest 1. oktober 2021. Lovbrudd oppgitt i politiattest som har dato før 1. oktober 2018 skal ikke ha betydning for godkjenningen.

Teknisk leder og kontrollør som er tilsatt som teknisk leder og kontrollør i et kontrollorgan før 1. oktober 2018 og har utført periodiske kontroller før denne dato, og som skal tildeles personlig godkjenning, er unntatt fra kravet om at det skal betales gebyr ved første gangs behandling av søknad om godkjenning, jf. § 12a annet og tredje ledd.

Forskriftens § 5 første, annet, tredje og fjerde ledd, § 22 annet ledd samt kontrollinstruks versjon 3.0 trer først i kraft 8. februar 2019.

For kjøretøy der siste resultat av periodisk kontroll eller etterkontroll er innrapportert før 8. februar 2019, men som ikke er kontrollert og godkjent etter denne datoen, trer endringene i kraft ved første innrapporterte kontroll.

For kjøretøy registrert første gang i Norge før 8. februar 2019 trer endringene i kraft ved første innrapporterte kontroll.

For kjøretøy som endrer kontrollintervall som følge av en registrering, trer endringene i kraft ved slik registrering.

Krav til periodisk kontroll av traktor, jf. § 4 første ledd bokstav e, trer i kraft 1. oktober 2021. Første frist for godkjent periodisk kontroll etter ikrafttredelse, jf. pkkf. § 5, kan ikke bli tidligere enn 1. januar 2023.

Krav til periodisk kontroll av mobilkraner, jf. § 4 første ledd bokstav f, trer i kraft 1. februar 2022. Første frist for godkjent periodisk kontroll etter ikrafttredelse, jf. pkkf. § 5, kan ikke bli tidligere enn 1. januar 2023.

Kravet om kjørebaneløfter i § 8 annet ledd bokstav b, gasslekkasjesøkeverktøy i § 8 annet ledd bokstav k, kravet om slitasjetester i § 8 annet ledd bokstav l gjeldende for kontrollorgan 03 og 04, utstyr for OBD-avlesning i § 8 annet ledd bokstav m, trer i kraft 1. januar 2019. Kravet om slitasjetester i § 8 bokstav l gjeldende for kontrollorgan som kontrollerer kjøretøy med tillatt totalvekt 3501 kg til 7500 kg trer i kraft 20. mai 2023.

Kravene til bremseprøver i § 8 annet ledd bokstav a siste punktum trer i kraft 1. oktober 2023.

Kravene til utstyr for måling av kokepunkt på bremsevæske i § 8 annet ledd bokstav o trer i kraft 1. august 2022. Måling av kokepunkt på bremsevæske, jf. kontrollpunkt 1.8 i kontrollinstruksen, skal først utføres fra og med 1. august 2022.

Kravene til tilsynspersonalet i § 23a trer i kraft 1. oktober 2021.

Kontrollorgan godkjent før 1. februar 2022 må innen 1. februar 2024 ha etablert et kvalitetsstyringssystem i samsvar med §§ 13, 14 og 15.

Tittel på vedlegg skal lyde:

Vedlegg. Kontrollinstruks for periodisk kontroll av kjøretøy versjon 4.0.

Forskriften trer i kraft 1. februar 2022, med unntak av vedlegg *Kontrollinstruks for periodisk kontroll av kjøretøy versjon 4.0* som først trer i kraft 1. mars 2022.